

فاطمه محمودآبادی

جانمایی ابر پروژه آب شیرین کن ۲ میلیون مترمکعبی برای انتقال آب دریا به صنایع اصفهان در محدوده سه روستای شهرستان سیریک نگرانی اهالی را به همراه داشته؛ نگرانی برای از بین رفتن «زیست دریایی» و به تبع آن صید و صیادی در آن منطقه. همه می دانیم که حال دریا خوب نیست و در حال حاضر نیز صید و صیادی وضعیت خوبی ندارد. هرمزگانی ها همواره پاسدار دریا بوده اند و در راستای همین رسالت سپرده شده نگران اند چند سال دیگر به دریا بزنند و با تور خالی برگردند. اتفاقی که با ایجاد ابر پروژه آب شیرین کن اصفهان، دیر یا زود سیریک دچارش خواهد شد. عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی نیز در خصوص به این موضوع هشدار داده است. «صمد حمزه ای»، دکترای علوم دریایی و اقیانوسی در این باره گفت: «سواحل در نظر گرفته شده برای طرح مذکور جزو محیط های حساس دریایی است و تخلیه پساب آب شیرین کن در محیط های حساس دریایی باعث خسارات جبران ناپذیری به بسیاری از گونه های دریایی کمیاب و از بین رفتن موجودات ساکن در آن محیط می شود».

انباشت مصائب زیست محیطی در کشورمان اغلب ناشی از تصمیماتی است که بدون مطالعات علمی و بررسی تبعات اجرای پروژه در درازمدت اخذ می شود. در همین راستا نیز پژوهشگاه اکولوژی خلیج فارس و دریای عمان اعلام کرده درخواستی مبنی بر انجام پژوهش و مطالعات زیست محیطی در خصوص تعیین محل مناسب برای این ابر پروژه به آن ها داده نشده است. این مهم، نگرانی ها در خصوص اجرای یک ابر پروژه بدون توجه به ملاحظات زیست محیطی به صورت همه جانبه را بیشتر می کند. گفتگو صبح ساحل با «حمزه ای»، عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی را در ادامه می خوانید.

یک پژوهشگر در خصوص تبعات ایجاد آب شیرین کن در محدوده سیریک هشدار داد:

گور جمعی آبزیان

✓ **سواحل در نظر گرفته شده برای طرح مذکور جزو محیط های حساس دریایی است و تخلیه پساب آب شیرین کن باعث نابودی موجودات ساکن در آن محیط می شود**

نامناسب و پس از آن عدم بررسی دوره ای می تواند مشکلات فراوانی را برای منطقه ایجاد کند. به همین دلیل کیفیت آب خام ورودی به تأسیسات آب شیرین کن و پساب خروجی به دریا باید به صورت مداوم مورد ارزیابی قرار گیرد».

حمزه ای افزود: «آب خام ورودی و برداشت آب باید دارای ویژگی هایی باشد که این ویژگی ها کمترین اثرات سوء زیست محیطی

کیما آب دریایی حضور دارند، گفت: «بر اساس استانداردهای زیست محیطی باید از محل ورودی آب آب شیرین کن از آن فاصله داشته باشد. آب های ساحلی این منطقه به گونه ای است که غشاها و فیلترهای ممبران آب شیرین کن های اسمز معکوس به آلاینده های ساحلی، رسوبات معلق در آب و فیتوپلانکتون های موجود در آب دریا

■ **ساحل این منطقه کم عمق است** حمزه ای بایان اینکه ترکیبات تمیزکننده و ضد عفونی کننده فیلترهای آب شیرین کن ها که عمدتاً اسیدی هستند، عنوان کرد: «بر همین اساس باعث اسیدی شدن محیط اطراف خروجی پساب آب شیرین کن ها می شود. ساحل این منطقه کم عمق است و تخلیه پساب آب شیرین کن در محیط های

■ **سواحل در نظر گرفته شده برای این طرح جز محیط های حساس دریایی محسوب می شود و تخلیه پساب آب شیرین کن در محیط های حساس دریایی باعث خسارات جبران ناپذیری به بسیاری از گونه های دریایی کمیاب و از بین رفتن موجودات ساکن در آن محیط می شود**

دریایی کم عمق باعث تجمع آلاینده ها در آن محیط می شود».

این پژوهشگر تأکید کرد: «سواحل در نظر گرفته شده برای این طرح جز محیط های حساس دریایی محسوب می شود و تخلیه پساب آب شیرین کن در محیط های حساس دریایی باعث خسارات جبران ناپذیری به بسیاری از گونه های دریایی کمیاب و از بین رفتن موجودات ساکن در آن محیط می شود».

لرزم بررسی مقبولیت اجتماعی از دید جوامع محلی وی بایان اینکه قبل از انجام هر طرحی باید الزامات زیست محیطی رعایت و مطالعات مورد نیاز انجام شود، گفت: «نصب دستگاه

حساس است و در صورت قرارگیری در این محیط ها به شدت آسیب می بیند».

عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی اضافه کرد: «خروجی پساب آب شیرین کن ها به طور طبیعی باعث افزایش شوری، دما، فلزات سنگین (مس، نیکل، مولیبدن و غیره) و ترکیبات مضر زیست محیطی در محیط دریایی می شود، از سوی دیگر پساب خروجی آب شیرین کن ها معمولاً باعث کاهش اکسیژن محلول، افزایش آمونیاک و افزایش کلر در آب دریا می گردند که به دلیل قرار داشتن در یک محیط حساس دریایی صدمه های زیادی به این محیط وارد می کند».

به منطقه را وارد کند. حتی الامکان ورودی آب شیرین کن ها باید با محل تخم گذاری و لارو موجودات دریایی و ماهی های شیلاتی فاصله داشته باشد در صورتی طرح آب شیرین کن اصفهان در محل تخم ریزی و لارو بسیاری از موجودات دریایی است و توسط ورودی آب شیرین کن وارد فیلترها شده و از بین می روند و حتی به تأسیسات آب شیرین کن نیز لطمه می زند».

■ **در این محیط دریایی پستانداران کمیاب حضور دارند** این پژوهشگر بایان اینکه در جوار روستای بُندان لاک پشت ها تخم گذاری می کنند و در محیط دریایی آن نیز برخی پستانداران

جریان سنج ADCP و موج نگار به منظور اندازه گیری دینامیک آب های منطقه؛ اندازه گیری دما، شوری، چگالی، اکسیژن محلول، pH، آب دریا در بازه های زمانی متفاوت (فصلی)؛ مدل سازی جریان ها و هیدرو دینامیک منطقه با استفاده از مدل های استاندارد و تطبیق دادن آن با داده های میدانی؛ اندازه گیری فلزات سنگین در آب و رسوبات منطقه در فواصل منظم و بازه های زمانی مشخص؛ بررسی توان اکولوژیک منطقه و میزان خود پالایی آب دریا بر اساس میزان سرعت جریان و موج و میزان پساب خروجی آب شیرین کن ها؛ بررسی وضعیت کاربری اراضی منطقه و فاصله از مناطق مسکونی، گردشگری، تجاری و صیادی. بررسی میزان فاصله از مناطق حساس دریایی، محل تخم ریزی و لارو موجودات دریایی، ماهی های شیلاتی، خرچنگ ها؛ بررسی مقبولیت اجتماعی از دید جوامع محلی و عدم تداخل با طرح های توسعه مناطق شهری و روستایی؛ بررسی ایجاد انواع آلودگی ها مانند آلودگی های صوتی و زیست محیطی؛ بررسی ایجاد محدودیت جهت دسترسی به ساحل توسط جوامع محلی و گردشگران و بررسی ایجاد عوامل محدود کننده مانند کاهش ماهیگیری، کاهش ارزش املاک و اراضی و کاهش ارزش گردشگری منطقه از جمله مواردی است که قبل از اجرای پروژه ای در این ابعاد باید انجام شود».

عضو هیئت علمی پژوهشگاه ملی اقیانوس شناسی و علوم جوی در پایان گفت: «با توجه به مشکلاتی که این تأسیسات در آینده برای منطقه ایجاد خواهد کرد پیشنهاد می شود طرح آب شیرین کن به مناطقی از دریای عمان انتقال یابد که ساحل شیب بیشتری داشته باشد، ارتفاع امواج و سرعت جریان های دریایی بیشتر باشد تا خود پالایی پساب خروجی با محیط های دریایی با سرعت بیشتری انجام شود».

■ **بزرگه همراهی** رضایت مردم محلی و مسائل زیست محیطی دو بُعد اصلی است که در ابر پروژه هایی که از مرکز به هرمزگان محول می شود کمتر به آن توجه شده است. همان گونه که در بالا تأکید شد نیاز است مسئولان اجرایی بیش از پیش به این دو بعد توجه کنند.

سازمان محیط زیست کشور به دنبال پیگیری های صبح ساحل اعلام کرد که تاکنون مجوز ایجاد آب شیرین کن اصفهان در محدوده شهرستان سیریک صادر نشده است و اداره کل حفاظت محیط زیست استان بازدیدهای کارشناسی از موقعیت های مکانی پیشنهادی را انجام می دهد. همچنین در پاسخ سازمان محیط زیست کشور آمده است که گزارش ارزیابی اثرات زیست محیطی طرح این آب شیرین کن در تاریخ بهمن ماه سال گذشته واصل و پس از بررسی کاستی ها و نواقص گزارش ارزیابی طرح موصوف، اسفندماه همان سال به مجری طرح جهت تکمیل اطلاعات منعکس شده است. از همین روی انتظار می رود محیط زیست استان در خصوص انعکاس تبعاتی که اجرای این پروژه برای آن محدوده به دنبال دارد همت گمارد و تنها به مکاتبات اداری بسنده نکند.